

માતા-પિતાને

મા - ૧

મા, તારે જવું હતું એટલે તું ગઈ
તારે જવું હતું
એવું તો ક્યારનું નક્કી હતું
પણ લંબાતું જતું હતું
પણ, આખરે તું ગઈ -
તું ગઈ તો ખરી
પણ પાછળ
થોડા સવાલો મૂકતી ગઈ
અમારા માટે.
આમ તો સવાલો તને પણ થતાં હતાં
પણ તું ચૂપ રહેતી હતી
અને સહન કર્યે રાખતી હતી
તારાં ભાગે લખાયેલી વેદના...
અચાનક જ સ્વસ્થ શરીર
ઊઘઈની જેમ ખવાતું જાય
એવી વેદના કોણે લખી
તારા કપાળે?
માથા પરથી ધીમે ધીમે વાળ ખરતા જાય તેમ
ખરતા જતા હતા તારાં શ્વાસો
હું વાંચી શકતો હતો તારી મૂંગી આંખો
સાંભળી શકતો હતો તારી મૂંગી ચીસો
આ બધું જ તારી સાથે શું કામ?
તું તો ગઈ
પણ તેં તારામાં રોપેલો સવાલ
વટવૃક્ષ બનીને ફેલાઈ રહ્યો છે
અને હું
નિરંતર મારી જાતને પૂછું છું,
આ બધું તારી સાથે શું કામ?

મા - ૨

હોસ્પિટલની બેડ ઉપર સફેદ ચાદર
પાથરી છે
એક પાણ સળ ન પડે એની કાળજી રાખી છે,
ઓપરેશન થિયેટરમાંથી બહાર લવાયેલા
તારાં અર્ધજાગ્રત દેહને
કાળજીપૂર્વક બેડ ઉપર સુવડાવવામાં આવે છે
અને
ઊપસી આવે છે અસંખ્ય સળ
તારાં દેહ ઉપર.

મા - ૩

હોસ્પિટલના પલંગ પર
તારી બાજુમાંના પલંગ પર આડો પડ્યો છું
ને જોયા કરું છું તને
તારાં હાથમાં
તારાં નાકમાં
તારાં મોંઢામાં
તારાં... તારાં...
શરીરમાં વિવિધ જગ્યાએ
વિવિધ પ્રકારની નળીઓ
ખોસી છે...
કે તું હજી થોડા દિવસ વધુ...
તારાં શરીરમાં ખોસેલી
નળીઓમાંથી
જતા-આવતા
પ્રવાહીને જોતા - જોતા
ક્યારે આંખો બંધ થઈ
એની ખબર પણ ન પડી,
એ દિવસે આવ્યા ભગવાન, ફુરસદ મળી એટલે...

મારા સ્વપ્નમાં
એ દિવસે કંઈ વધારે પ્રસન્ન દેખાયા અને
મને વરદાન માગવા કહ્યું
અને મેં માગ્યું
તારું મોત,
'ઘડામૂ' દઈને બારણું ખોલીને
નર્સ રૂમમાં પ્રવેશી
હું જાગી ગયો
નર્સ તારા શરીરમાં ખોસેલી નળીઓ
એક પછી એક દૂર કરી રહી છે,
જતું-આવતું પ્રવાહી
સ્થિર થઈ ગયું છે.

મા - ઠ

કંઈ કેટલીયે વાર
જાકારો મળ્યો છે
તને -
એ દ્વારેથી
છતાં તું
દોડતી - હાંફતી
પહોંચી જાય છે
એ દ્વાર પર.
દ્વાર ખૂલે એની
રાહ જોતી
ક્યાંય સુધી
બેસી રહે છે!
પણ દ્વાર છે કે
ખૂલતાં જ નથી!
અને
એક વાર
ખૂલી ગયા દ્વાર
પળનોય વિલંબ
કર્યા વગર
તું અંદર પ્રવેશી...
અને જેવી તું પ્રવેશી
કે દ્વાર અલોપ
અને તું...?

મા - પ

તું છે
એવું અત્યાર સુધી
માનતો હતો
ક્યારેક મંદિર જતો
અને તારા રૂપને
પામવાનો
પ્રયત્ન કરતો હતો
પણ હવે?
તું છે
એવું માનવાનો
સવાલ જ નથી.
જો
દૂર પેલી ચિત્રા સળગે છે
માની ચિત્રા સળગે છે
અને
સળગે છે
સાથે
તું પણ....!

આંખો આંખો મેં

એકબીજાને દિલાસો
આપતી આંખો
કતારબંધ ઊભી છે
અંતર જાળવવાનો પ્રયત્ન કરતી
કોઈકની આંખો પ્રાર્થનામાં
ઉપર ઊઠે છે
તો કોઈકની ચકોર આંખો
કતારમાં વચ્ચે કોઈ આંખ ઘૂસી ન જાય
એની તકેદારી રાખે છે.
ભૂલેચૂકે કોઈ આંખ
ઘૂસણખોરી કરે તો
પેલી ચકોર આંખો
તરત રૌદ્ર રસમાં આવી જાય છે.
જાણે હમણાં ત્રીજી આંખ ખૂલશે.
એક આંખને અચાનક ઉધરસ આવે છે
તરત બીજી આંખો અંતર વધારી દે છે
થોડી વારે બીજી આંખ છીંકે છે
બાકીની આંખોમાંથી તિરસ્કાર પ્રગટે છે
પોતાના અંગતે ચાહ્યા'તા શ્વાસ
પોતાના અંગતે ખોયાં'તા શ્વાસ
પોતાના અંગતે...
આવી બધી વાતો પણ આંખો આંખોમાં કરી લે
છે આંખો...

આંખો ઝીલે છે ધબકાર હોજી
આંખો બોલે છે ધબકાર હોજી
આંખો આંખોની કીડા હોજી
આંખો આંખોની પીડા હોજી.
કેટલીક આંખો મોબાઈલમાંથી
દુનિયાભરની આંખોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી રહી છે
'ઓહ', 'અરે રે..' આશ્ચર્યચિહ્નો
એમની આંખોમાં ડોકાયા કરે છે
સવારથી કતારમાં ઊભી આંખો
થાકી છે
ઉપરથી ગરમ દેવતાનો પ્રકોપ!
'પાણી બોટલ'ના અવાજ તરફ
કેટલીક આંખો વળે છે.
પોતાનો નંબર ક્યારે આવશે
એની પ્રતીક્ષા કરતી આંખો
છાંયડો શોધી રહી છે.
હવા પોતે ઝેરી બની જાય ત્યારે
એને આંખોની શરમ નડતી નથી.
હાથમાં ફરફરિયું લઈને બહાર આવતી આંખો
હસે છે, રડે છે -

જોકે રડતી આંખોની સંખ્યા વધતી જ જાય છે
કતારમાં આંખો ઉમેરાતી જ જાય છે
ઉમેરાતી આંખોની વચ્ચે
મારો વારો આવે છે
હું કતારમાં છેક છેલ્લે સુધી
નજર દોડાવું છું
એક પાડો ઊભો છે
અમારી બંનેની નજર મળે છે
એ ધીમેધીમે અટ્ટહાસ્ય કરે છે
કતારમાંથી આંખો અદૃશ્ય થતી જાય છે
અટ્ટહાસ્ય વધતું જાય છે
આંખો અદૃશ્ય થતી જાય છે
અટ્ટહાસ્ય...
અદૃશ્ય...
અટ્ટ...
અદ...
અ...
અ...
કતારમાં હવે પાડો જ છે.

લોક ડાઉન

જરા યાદ કરી જુઓ
 છેલ્લે તમારા ખભા પર
 કોઈના સ્પર્શનો માળો
 ક્યારે ગૂંથાયો હતો?
 જરા યાદ કરી જુઓ
 હસ્તધૂનન પછી
 કોઈના સ્પર્શનો ગરમાવો
 ક્યારે અનુભવ્યો હતો?
 હા, યાદ તો આ પણ કરવા જેવું છે, કે
 દીકરીના કપાળે વહાલસોયું
 ચુંબન ક્યારે કર્યું હતું?
 તમારા પ્રિયની ફરતે
 સ્પર્શનું વર્તુળ
 ક્યારે રચ્યું હતું?
 ગલોલ્લ પહેરેલી આંગળીઓને
 પુસ્તકનાં સજીવ પાનાંઓનો
 સ્પર્શ ક્યારે થયો હતો?
 ટ્રાફિક સિગ્નલ પર માગતી હથેળીઓમાં
 સિક્કો મૂકતી વખતે
 અજાણતા થતો સ્પર્શ
 છેલ્લે ક્યારે થયો હતો?
 હું સ્પર્શની બાબતમાં
 થતો જાઉં છું અંધ
 મારાં ટેરવાં
 મારાં હોઠ
 મારી સમગ્ર ત્વચા અંધ
 બધું બંધ...

લોક ડાઉન

હે તાપી!!!

મહિને કે
બે મહિને
પગની પાનીએ તારા
જળનો
સ્પર્શ જરૂર થતો હતો.
ખોબોક જળ
શિખા સુધી
ફરતું રહેતું
લોહી બનીને
બીજા દર્શન સુધી.
પણ લોકડાઉનના
આ સમયમાં
તું કેવળ સ્મરણમાં
શાસ્ત્રમાં તો કહેવાયું છે, કે
'તારું સ્મરણ માત્ર પવિત્ર'
ને હું રોજ થતો જાઉં છું પવિત્ર
આ લોકડાઉનમાં
હું એટલો પવિત્ર
ન થઈ જાઉં કે
તારું દર્શન પણ ન કરી શકું
હે તાપી!!!